

KATALOG POTŘEB A OPATŘENÍ PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLSTVÍ STATUTÁRNÍHO MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

Katalog vznikl během realizace projektu CZ.1.07/1.2.00/27.0024 „Tvorba pilotních vzdělávacích koncepcí v sedmi obcích, podporujících rovný přístup ke vzdělávání.“ Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

Město Ústí nad Labem je severočeská metropole, obec s rozšířenou působností. Správa města je rozdělena do čtyř samosprávných obvodů: Ústí nad Labem – město, Ústí nad Labem – Neštětice, Ústí nad Labem – Severní terasa a Ústí nad Labem – Sřekov. Ústí nad Labem je součástí bývalých Sudet, naprostá většina jeho obyvatel přišla do města v rámci poválečného osídlování pohraničí. Mnoho současných obyvatel města se také přistěhovalo ze Slovenska (ještě v rámci Československého státu). Podle posledního sčítání lidu v roce 2011 má město Ústí nad Labem 95 003 obyvatel a je tak sedmým největším městem v České republice. V Ústí nad Labem žije cca 19 000 dětí, z toho cca 8 500 dětí je na základních školách.

Statutární Město Ústí nad Labem jako zřizovatel 19 základních škol si uvědomuje důležitost investic do kvality vzdělávání. V budoucím období se město Ústí nad Labem hodlá zaměřit na podporu neinvestičních projektů v oblasti vzdělávání, na podporu proinkluzivních opatření do vzdělávacího systému, bude podporovat základní v jejich snaze se více otevřít rodičovské veřejnosti, bude realizovat systémové kroky vedoucí ke snížení počtu absencí na školách, bude podporovat materiální vybavení škol, učeben a doprovodných služeb, bude podporovat personální posílení škol o odborné pracovníky a bude posilovat odborné znalosti učitelů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Město Ústí nad Labem bude nadále podporovat stávající dobré praxe a celkovou spolupráci škol, jejich vedení, orgánů města, neziskových organizací a dalších institucí. Město Ústí nad Labem si uvědomuje provázanost jednotlivých opatření a tedy potřebu realizovat všechna navrhovaná opatření současně. Jednotlivá opatření byla koncipována s ohledem na jejich finanční a kapacitní náročnost.

Navrhovaná opatření jsou výsledkem práce pracovní skupiny projektu Prevent, která se scházela v období od února 2013 do listopadu 2014. Jejimi členy byli zástupci Statutárního města Ústí nad Labem, vedení a pedagogové vybraných ZŠ, zástupci rodičů žáků a NNO. Jednotlivá opatření jsou v souladu s 5. Komunitním plánem péče města Ústí nad Labem 2014 – 2017 (Cíl 9.3., Opatření 9.3.3), s ITI ÚCHA (prioritní oblast: 4. Sociální soudržnost, dílčí cíl: Poskytovat dostatečnou péči znevýhodněným osobám, vč. prevence sociálně patologických jevů, opatření 4.2.4: Předškolní péče, prevence nedokončení školní docházky). Návrhy opatření byly komentována a konzultována s členy školské komise Rady města Ústí nad Labem. Některá z opatření byla zaslána k vyjádření všem ředitelům ústeckých základních škol.

Členové pracovní skupiny Prevent byli:

Bc. Zuzana Kailová – poslankyně Parlamentu ČR, náměstkyně primátora

PaedDr. Jan Eichler - radní města, ředitel DDM

Ing. Tereza Dostálová - projektová manažerka , vedoucí odd. strategického rozvoje, ORM MmÚ

Ing. Marta Šašková - referentka odd. strategického rozvoje, ORM MmÚ

Mgr. Martin Košnar – ředitel ZŠ Předlice

Mgr. Marie Čápková – předsedkyně Školské komise MmÚ, ředitelka ZŠ Neštětická

Jiří Starý – Člověk v tísni, o.p.s., koordinátor vzdělávacího programu

Bc. Jana Princová – kurátorka pro mládež, MmÚ

Mgr. Jan Husák – koordinátor pro integraci, MmÚ

Bc. Blanka Bejčková – vedoucí oddělení sociální prevence, MmÚ

Mgr. Jiří Markl – zástupce Ministerstva pro místní rozvoj, ČR

Mgr. Jan Husák – koordinátor pro integraci

Mgr. Radka Vaverová – SZŠ Trmice, zástupce ředitele

Martina Horváthová – SZŠ Trmice, asistentka pedagoga

Mgr. Radka Janíková – ředitelka ZŠ Anežky České

Mgr. Karel Bendlmayer – ředitel ZŠ Mojžíř

Mgr. Vít Kučera – Člověk v tísni, o.p.s. – ředitel pobočky v Ústí nad Labem

Mgr. Alena Novotná, ředitelka DD Severní Terasa

Ing. Klára Laňková, Krajský úřad, odbor školství, vedoucí oddělení pro mládež, tělovýchovu a volný čas

Mgr. Kateřina Matýsková, MMR, národní kontaktní místo pro URBACT

Mgr. Eva Bendelová – ředitelka SZŠ Trmice

Mgr. Kamila Lišková – projektová manažerka, vedoucí strategického rozvoje, ORM MmÚ

Mgr. Šárka Faistová – vedoucí oddělení podpory školství, kultury, sportu a sociálních služeb MmÚ

Jednání se zúčastňovali i zástupci rodičovské veřejnosti:

Zlata Žigová, Běla Deterová, Petra Poláková, Ondřej Darvaš, Angelika Muchová, Růžena Tatarová a další.

OSNOVA

PODPORA ŠKOLY

Opatření I. - Platforma pro setkávání škol

Opatření II. - Fundraising - projektové poradenství

Opatření III. - Zlepšování Klimatu škol prostřednictvím podpory odborných profesí na školách a DVPP

PODPORA VZTAHU ŠKOLY A RODINY

Opatření I. - Prevence záškoláctví – skryté absence

Opatření II. - Školní kluby

Opatření III. - Rodiče – nečekání spojenci

DOPROVODNÉ SLUŽBY

Opatření I. - Podpora vzdělávání

Opatření II. - Retrostipendia

PODPORA ŠKOLY

Opatření I. - Platforma pro setkávání škol

Opatření Platforma pro setkávání škol je ústředním opatřením, představuje základ, bez kterého není příliš reálné uplatňovat opatření další, respektive bez kterého není možné efektivně řídit celou lokální vzdělávací soustavu, rozvoj škol apod. Mezi zřizovatelem a jednotlivými školami existuje mnoho témat, které vyžadují systémové změny, koordinaci pro jejich zavádění a následnou pravidelnou evaluaci. Koordinace společného řešení může být pro samotné ZŠ v obci velmi přínosná, a to především ve vztahu k situaci dětí se zdravotním a sociálním znevýhodněním.

Potřeby	<p>Město Ústí nad Labem by z pozice zřizovatele Základních škol mělo mít jasnou vizi rozvoje předškolního i základního školství, na jejímž základě by mělo zpracovávat lokální vzdělávací koncepci.</p> <p>Město Ústí nad Labem se aktivně zajímá o fungování jím zřizovaných vzdělávacích institucí, umí identifikovat jejich potřeby a dokáže na ně včasně a efektivně reagovat. Zintenzivňuje se komunikace mezi jednotlivými základními školami i směrem ke zřizovateli, dochází k výměně zkušeností a dobrých praxí.</p>
Současný stav	<p>Základní školy (vedení škol) se setkávají se zřizovatelem 2X ročně vždy na začátku školního roku a na konci školního roku. Za zřizovatele na setkání dochází vedoucí Odboru školství, kultury, sportu a sociálních služeb, zástupce vedení města, zástupce z Odboru kontroly, Odboru sociálních věcí, Finančního odboru, zástupce České školní inspekce, zástupce z Odboru školství, mládeže a tělovýchovy z Ústeckého kraje apod. Na setkáních se probírají legislativní novinky z oblasti vzdělávání. Individuální konzultace zřizovatele s vedením škol nejsou systematicky plánované, pozvánky od zřizovatele chodí s krátkým časovým předstihem, někdy jsou schůzky organizovány ze dne na den, není dostatečný čas pro přípravu podkladů pro jednání, vznikají organizační problémy.</p>
Cílový stav	<p>Hlavním cílem je jasná deklarace zájmu města Ústí nad Labem, jako zřizovatele Základních škol, o oblast vzdělávání a naplňování jeho vzdělávací politiky. Základní školy mají možnost od zřizovatele čerpat metodickou podporu, zřizovatel aktivně ovlivňuje celé školské prostředí ve městě.</p> <p>Setkávání zřizovatele s vedením Základních škol se konají v dvouměsíčních intervalech v měsících září, listopadu, lednu, březnu, květnu a na konci školního roku v červnu. Individuální konzultace se školami budou nadále možné, ale předpokladem je, že se většina agendy stihne projednat během společných setkání.</p> <p>Na společná setkání jsou dle potřeby zváni zástupci relevantních odborů a institucí (Sociálních věcí, Odboru kontroly, Úřadu práce, MP, NNO činných v sociální oblasti a ve vzdělávání) dle aktuální potřeby.</p> <p>Na společných setkáních jsou probírány aktuální dotační výzvy, realizované projekty, společný postup při podávání projektů, školní absence, otevření školních hřišť široké veřejnosti, zapojení pracovníků VPP ve školách,</p>

	IVP, spádovost, celková lokální vzdělávací koncepce apod. Setkání zřizovatele s vedením škol budou mít dopředu stanovený jasný harmonogram s konkrétními daty /např. první středy v měsíci od 9:00 apod./
Akce pro zavedení	<ol style="list-style-type: none"> 1) Projednání problematiky na školské komisi Rady města Ústí nad Labem 2) Jednání vedená za účelem stanovení nositele aktivity (Odbor školství, kultury, sportu a sociálních služeb) 3) Ustanovení pozice a náplně práce pracovníka zodpovědného za realizaci tohoto opatření 4) Nastavení komunikace (OŠKSS ↔ vedení ZŠ a MŠ a OŠKSS ↔ vedení města), nastavení internetové komunikace (emaily, pozvánky, zápisy z porad), nastavení kontroly plnění úkolů 5) Realizace pravidelných pracovních skupin a individuálních setkávání
Termíny Harmonogram	<ol style="list-style-type: none"> 1) Projednání problematiky na školské komisi Rady města Ústí nad Labem (leden 2015) 2) Jednání vedená za účelem stanovení nositele aktivity (OŠKSS) (leden - únor 2015) 3) Ustanovení pozice a náplně práce (únor - březen 2015) 4) Nastavení komunikace (OŠKSS ↔ vedení ZŠ a MŠ a OŠKSS ↔ vedení města), nastavení internetové komunikace (emaily, pozvánky, zápisy z porad), nastavení kontroly plnění úkolů (únor - březen 2015) 5) Realizace pravidelných pracovních skupin a individuálních setkávání (od března 2015)
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	Odbor školství, kultury, sportu a sociálních služeb.
Na činnosti spolupracuje	Relevantní odbory města Ústí nad Labem, Ústeckého kraje, Úřad práce Ústí nad Labem, MP, NNO apod.
Počty klientů, kterých se opatření týká	Opatření se dotkne prakticky všech žáků navštěvující ZŠ a dětí navštěvujících MŠ.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Opatření nepředpokládá žádné náklady na realizaci (zajištění prostor se předpokládá na půdě zřizovatele, příp. v ZŠ a MŠ), max. v podobě občerstvení.
Předpokládaná	Nedůvěra vedení škol ke změnám v již zaběhlém systému setkávání.

rizika/ Problémová místa	Nezájem části ZŠ a MŠ o probíraná témata. Pracovní vyčerpání konkrétních osob. Nedostatečná aktivita zřizovatele.
Indikátory	Počet uskutečněných setkání během 12 měsíců.
Způsoby hodnocení kvality / efektivity	Dle zápisů z jednání. Dle plnění přijatých úkolů. Roční zpráva o činnosti pro Radu města.

Opatření II. – Fundraising

Většina zde popsaných opatření vyžaduje (některá byt jen v minimální výši) finanční náklady na jejich realizaci. Aby finance, které je možno čerpat i z evropských fondů, byly využívány v ústeckých školách v co největší míře, je nutné posílit roli zřizovatele při fundraisingu škol.

Potřeby	<p>Zařazování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu a společné vzdělávání dětí s různými potřebami klade zvýšené nároky na školní prostředí, pomůcky a lidské zdroje. Každá škola, která inkluzivní myšlenky nemíní jen deklaratorně, ale snaží se je realizovat, se ihned setká s faktem, že finance, na které má zákonný nárok, de facto v plné míře nedostává. Platná legislativa zaručuje všem dětem bez ohledu na jejich původ, mateřský jazyk, postižení nebo znevýhodnění právo vzdělávat se ve škole hlavního vzdělávacího proudu v místě bydliště.</p> <p>V praxi však školy hlavního proudu většinou nejsou připravené na to, se znevýhodněnými dětmi pracovat, a tyto děti se dostávají do škol speciálních a praktických, mimo jiné proto, že ty „běžné“ nemají peníze na zajištění adekvátní podpory (asistenty pedagoga, vzdělávání pro učitele, školní kluby apod.). Tyto peníze však v systému k dispozici jsou – plynou přes systém normativů do speciálního školství. Rodina tak formálně může zvolit pro své znevýhodněné dítě školu hlavního proudu, ale stát – v rozporu se svými právními závazky – neposkytne škole na vzdělávání takového dítěte potřebné prostředky.</p> <p>Granty a dotace tak doplňují finance, které v rozporu s právy znevýhodněných dětí udržují v chodu kapacitu speciálních škol, místo aby směřovaly s dítětem do té školy, kterou si rodina pro vzdělávání zvolí. Pokud školy hlavního proudu nejsou schopné nebo ochotné čerpat na podpůrná opatření ani mimořádné zdroje z grantů nebo dotací, zůstávají práva znevýhodněných dětí jen na papíře.</p> <p>Zvýšení objemu finančních prostředků pro ústecké základní školy z dotačních výzev Evropského sociálního fondu, výzev MŠMT apod. tak zůstává jedinou možností jak vytvořit kvalitnější podmínky pro vícezdrojové financování škol a pro jejich postupnou transformaci na školy moderního inkluzivního typu.</p>
Současný stav	<p>Město Ústí nad Labem, jako zřizovatel 19 ústeckých základních škol se v současné době systematicky nevěnuje fundraisingu v oblasti neinvestičních projektů v oblasti školství. Částečně absenci systémového řešení vykrývají úředníci z Odboru rozvoje města Oddělení strategického rozvoje, kteří se v minulosti na vyžádání podíleli při přípravě několika projektů /z nichž některé byly realizovány/, nicméně vždy tuto činnost realizovali nad rámec svých běžných pracovních povinností. Samotné základní školy mají s čerpáním dotačních fondů malé nebo žádné zkušenosti. Nezkušenost s projektovou přípravou a administrativou a pracovní vytíženost pedagogického personálu vede mj. k obavám se projektových výzev vůbec účastnit, popř. k nesystematickému získávání prostředků, případně k potížím v realizační fázi projektů.</p> <p>V současnosti se navíc objevily výzvy (obdobný model se chystá i pro další programovací období), v kterých mohla být (a bude) oprávněným žadatelem pouze obec s rozšířenou působností (s podmínkou zapojení více jak $\frac{3}{4}$ škol z jejího</p>

	správního obvodu) a samotné základní školy se tak zapojit nemohly.
Cílový stav	Město Ústí nad Labem má ve svých strukturách (na Odboru rozvoje města v Oddělení strategického rozvoje, popř. na Odboru školství, kultury, sportu a sociálních služeb) začleněno pracovníka na pozici „Fundraiser“ pro základní školy zřizované Statutárním městem Ústí nad Labem. Zároveň ve městě Ústí nad Labem působí projektové týmy (projektoví manažeři, administrátoři projektů, apod.) v závislosti na úspěšnosti při podávání projektových žádostí. Školy, které jsou úspěšné při získávání finančních prostředků, nejsou následně „trestány“ nižší finanční částkou přidělovanou z rozpočtu města.
Akce pro zavedení	<ol style="list-style-type: none"> 1) Projednání problematiky na školské komisi Rady města Ústí nad Labem 2) Ustanovení pracovního zařazení a náplně práce Fundraiser 3) Monitoring potřeb jednotlivých škol 4) Monitoring výzev a příprava projektových žádostí
Termíny Harmonogram	<ol style="list-style-type: none"> 1) Projednání problematiky na školské komisi Rady města ÚnL (leden 2015) 2) Ustanovení pracovního zařazení a náplně práce Fundraiser (leden - únor 2015) 3) Monitoring potřeb jednotlivých škol (od března 2015 průběžně) 4) Monitoring výzev a příprava projektových žádostí (od března 2015 průběžně)
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	Magistrát města Ústí nad Labem – oddělení strategického rozvoje
Na činnosti spolupracuje	Základní školy, Člověk v tísni, o.p.s.
Počty osob, kterých se opatření týká	Opatření se týká v podstatě všech žáků základních škol a pedagogického personálu těchto příspěvkových organizací (příp. organizací ze správního obvodu Obce s rozšířenou působností)
Předpokládaný rozpočet na činnost	V podstatě se jedná pouze o plat pracovníka na pozici fundraiser, náklady na komunikaci, příp. vybavení kanceláře, IT vybavení. Předpokládané roční náklady 550.000,- Kč.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	Neodsouhlasení zřízení pozice Nalezení vhodného uchazeče o zaměstnání Platové ohodnocení

Indikátory	Počet podaných projektů. Počet realizovaných projektů.
Způsoby hodnocení kvality / efektivity	Poměr počtu podaných/úspěšných – realizovaných projektů. Množství finančních prostředků získaných pro zvýšení kvality základních škol. Pravidelné reportování činnosti.

Opatření III. - Zlepšování Klimatu škol prostřednictvím podpory odborných profesí na školách a DVPP

Cílem tohoto opatření je zajistit podporu pedagogům a vedení základních škol zaměřenou na posílení odborných a osobnostních kompetencí, díky kterým budou moci vycházet vstříc různorodým potřebám svých žáků a nabídnout jim maximální možnou podporu. Zároveň bude posílena místní síť poradenských pracovníků – externích psychologů, speciální pedagogů, supervizorů apod.

Potřeby	<p>Klimatem škol je míněna především nálada, atmosféra a vztahy mezi dětmi ve třídě/škole nebo mezi třídním kolektivem a pedagogy a mezi pedagogy vzájemně. Zejména ve třídách se zvýšeným počtem sociálně znevýhodněných dětí se jakákoli odlišnost může stát zdrojem konfliktu. Naopak pozitivní klima má velký vliv na efektivní osvojování učiva.</p> <p>Odborné profese na školách jsou v současnosti velmi žádané a potřebné, nicméně finančně nákladné. V praxi se ukazuje, že vedle speciálního pedagoga je školní psycholog velmi výraznou a žádanou pomocí a podporou nejen dětem, ale i jejich rodičům a učitelům. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je jedním z nejdůležitějších nástrojů vedení škol k zajištění profesního rozvoje pedagogů, k předcházení a eliminaci personálních rizik. Ve školním roce 2012/2013 byl podíl kvalifikovaných pedagogů v navštívených základních školách 88,1% (o 3% vyšší byla kvalifikovanost pedagogů na II. st. základních škol).¹</p>
Současný stav	<p>Město Ústí nad Labem vykonává činnost veřejného zřizovatele škol a školských zařízení (dále jen „zřizovatel“) v rozsahu zákonných a podzákonných norem. Role zřizovatele je normativně formována stěžejně v poloze technické, administrativní, právní a ekonomické podpory a pomoci. Hodnocení a metodická podpora škol v oblasti vzdělávání je normativy svěřena MŠMT a ČŠI. Přes uvedené by se zřizovatel neměl zříci možnosti hledání postupů jak škole pomoci zesílit kvalitu její práce a jak z pozice zřizovatele zlepšit podmínky pro úspěšnost a prospěšnost pedagogické práce ve vztahu žák x učitel, žák x zaměstnavatel, žák x úspěšnost žáka apod.</p> <p>Zřizovatel nemá vytvořen systematizovaný modul podpůrných aktivit pro vzdělávání a posilování odbornosti řídicích a pedagogických pracovníků škol a zvyšování odborné, personální a technické kvality škol.</p> <p>Zřizovatel nemá vytvořen systém vyhodnocování kvality a efektivity vzdělávání, realizovaného školami, jichž je zřizovatelem: záměrem vyhodnocování nemá být srovnávání škol, ale získání potřebných informací pro realizaci odpovídající formy a rozsahu podpory pro dané školy.</p> <p>Zřizovatel nyní neposkytuje školám metodickou podporu při aplikaci právních východisek obsažených ve Školském zákoně.²</p> <p>Odborné pozice na školách jsou na školách zastoupeny sporadicky. Největší podstav je evidován u školních psychologů, ale školám chybí i speciální</p>

¹ Výroční zpráva ČŠI za školní rok 2012/2013, str. 55

² § 2 odst. 1 písm. a) a b) Zásad a cílů vzdělávání, § 5 Školního vzdělávacího programu, § 16 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, § 17 Vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů, § 20 Vzdělávání cizinců, § 30 odst. 2 Školní řád, vnitřní řád a stipendijní řád a § 49 Průběh základního vzdělávání školského zákona, vyhlášky č. 48/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb., vyhlášky č. 73/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb., vyhlášky č. 72/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb. a dalších norem zacíleným na kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ale též např. Antidiskriminačního zákona, Úmluvy o právech dítěte.

	pedagogové apod.
Cílový stav	<p>Zřizovatel má vypracovanou podpůrnou metodiku systému vzdělávání zaměřenou na zvyšování odborných a praktických znalostí a dovedností stávajících i nově přijímaných zaměstnanců škol a vedení škol, evaluaci apod.. Prostřednictvím metod a nástrojů docílí zlepšení stavu vzdělávání na základních školách ve městě Ústí nad Labem. Posílí efektivitu pedagogické práce vyhledáváním a podporou čerpání prostředků na vzdělávání a podpůrné kurzy pro pedagogické a vedoucí pracovníky škol. Spoluvytváří podmínky pro finanční, kapacitní, odborné a technické zajištění škol.</p>
Akce pro zavedení	<ol style="list-style-type: none"> 1) Monitoring výzev a příprava projektových žádostí zacílených na realizaci a podporu aktivit tohoto opatření. 2) Monitoring potřeb: zástupci škol, na něž je projektová výzva cílená, formulují skrze Platformu pro setkávání svoje potřeby realizovatelné v rámci výzvy. Zřizovatel se přednostně zaměřuje v projektových aktivitách na kurzy dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky realizované „na míru“ jejich potřebám, zejména v oblastech vyhodnocených jako problematické. Podpora proto bude poskytována např. formou zprostředkovaného poradenství externích specialistů či lektorů, diagnostiky, depistáže, metodické práce v různých předmětech se žáky s různými vzdělávacími potřebami, vzdělávacími aktivitami nebo formou konzultační, poradenské či intervenční práce). Odborný pracovník bude k dispozici nejen školám, ale i participujícím rodičům. Poptávat se bude například také individuální supervize pro učitele s cílem rozvíjet posilování vztahů v pracovním týmu, nacházení řešení problematických a konfliktních situací a poskytování zpětné vazby k vlastní práci, individuální supervize pro zástupce a ředitele škol, zaměřená na posilování a profesionalizaci pracovních rolí, mentoring - odborná i emoční podpora učitelů, jejíž pomocí jsou rozvíjeny jejich kompetence a kvalita práce (mentoring je osvědčený nástroj dosahování a upevňování profesního a osobnostního rozvoje pedagogů, maximalizaci jejich schopností a využívání vlastních dovedností, zlepšování schopnosti aktivního řešení problémů, spolupráci s druhými, řešení konfliktů, orientaci v průběhu práce na úkolech nebo při jejich kontrole, rozvoj potenciálu, efektivní využití všech dostupných zdrojů, cílenou zpětnou vazbu atd.), dále podpora školám při realizaci další vzdělávání pedagogických pracovníků, která bude zaměřena např. na tvorbu individuálních plánů, využití asistentů pedagoga, využití psychologů na školách, cílená podpora žáků, kteří mají překážky v učení, problémové zázemí, žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, odborně vedené případové supervize (Balintovské skupiny) pro pedagogické týmy, setkávání partnerských škol – sdílení zkušeností i případů dobré praxe. 3) Realizace projektů zaměřených na DVPP a zapojení odborných profesí 4) Evaluace realizovaných projektů

Termíny Harmonogram	<ol style="list-style-type: none"> 1) Monitoring výzev a příprava projektových žádostí (od ledna 2015) 2) Monitoring potřeb (od ledna 2015) 3) Realizace projektů (dle projektových výzev) 4) Evaluace projektů (dle projektových výzev)
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	Odbor školství, kultury, sportu a sociálních služeb
Na činnosti spolupracuje	Relevantní odbory města Ústí nad Labem, Ústeckého kraje, Úřad práce Ústí nad Labem, MP, NNO, zaměstnavatelé, zástupci ČOI, apod.
Počty osob, kterých se opatření týká	Opatření se přímo týká pedagogických pracovníků, zástupců a ředitelů škol, zapojených do příslušných projektů realizovaných městem Ústí nad Labem.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Pouze náklady spojené s případným spolufinancováním projektu.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	Nezájem zřizovatele. Nízká deklarace zájmu vedení města. Nevytvoření personálních kapacit pro fundraisingové služby určené pro zřizovatele a školy.
Indikátory	Počet proškolených pedagogických pracovníků. Počet odborných pracovníků na školách. Počet uskutečněných supervizí/mentoringů.
Způsoby hodnocení kvality / efektivity	Efektivitu opatření lze dovozovat z těchto výstupů: <ul style="list-style-type: none"> – zápisů z jednání, – plnění přijatých úkolů, – plnění cílů v Lokální strategii rozvoje základního vzdělávání města Ústí nad Labem, – spokojenosti pedagogů, zástupců a ředitelů škol, – spokojenost žáků s výukou pedagogických pracovníků.

PODPORA VZTAHU ŠKOLY A RODINY

Opatření I. - Řešení skrytého záškoláctví³

Jedním z důvodů, proč (zejména) žáci ze sociálně vyloučených lokalit, selhávají na základních školách, a proč následně nepokračují v dalším studiu v sekundárním vzdělávání, jsou jejich časté a vysoké absence. Jak ty, které jsou omluvené, tak i neomluvené. Velkým a zároveň nejméně prozkoumaným problémem zůstávají absence tzv. skryté, které mohou nabývat až masivního jevu, a jehož řešení vyžaduje aktivní a koordinovanou spolupráci mnoha aktéru.

Potřeby	<ul style="list-style-type: none">• Snížení absencí (omluvených i neomluvených), především pak u žáků se sociálním znevýhodněním (žáci se sociálním znevýhodněním mají až dvojnásobné omluvené absence oproti ostatním žákům. Rozsáhlé absence pak pochopitelně výrazně snižují šance těchto dětí na úspěch ve vzdělávání.• Sjednocení postupu škol a dalších relevantních subjektů při řešení problematiky záškoláctví, sjednocení školních řádů v konkrétních bodech týkající se absencí• Nastavení efektivní komunikace mezi subjekty, jichž se řešení problematiky záškoláctví týká – zřizovatel, základní školy, pediatři, sociální odbor, městská policie (+ asistenti prevence kriminality), NNO• Nastavení systému sledování a vyhodnocování počtu omluvených a neomluvených hodin
Současný stav	Město Ústí nad Labem má zpracovány postupy na řešení neomluvených absencí. Skryté absence nejsou v současné době jednotně řešeny. Stávající legislativa ale umožňuje zpřísnění a sjednocení pravidel omlouvání ve školních řádech (§ 22 a 50 školského zákona) a v metodickém pokynu MŠMT čj. 10 194/2002–14 ze dne 11. 3. 2002, v § 38 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.
Cílový stav	Město Ústí nad Labem jako zřizovatel 19 základních škol aktivně posiluje mechanismy prevence vzniku a rozvoje rizikových jevů na území města a rovněž vytváří funkční mechanismy monitoringu dětí, které mohou být působením rizikových jevů ohroženy, ve snaze poskytnout potřebnou pomoc co nejrychleji a nejefektivněji. Jedním z cílů uvedených snah je sjednocení postupu subjektů, které se podílejí na realizaci preventivních programů a aktivit v oblasti monitoringu, kontroly, řešení a prevence záškoláctví v Ústí nad Labem. Je též posílena komunikace a spolupráce klíčových aktérů – zřizovatele, základních škol, sociálního odboru, pediatrů, městské policie, NNO apod. Díky realizovaným opatřením a aktivitám dochází ke snížení omluvených (i neomluvených) absencí

³ Definice skrytého záškoláctví je pod odkazem www.bit.ly/1o1s4AA na str. 4

	(nejen) u žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí.
Akce pro zavedení	<p>1) Rozhodnutí o změně stávající praxe</p> <p>a) Vyhodnocení stávajícího systému - zástupce zřizovatele by se měl seznámit se stávajícím stavem systému omlouvání absencí a řešení neomluvených hodin – a tedy identifikovat potřebu prevence skrytého záškoláctví jako jedné z podob rizikového chování mladých. (Školská komise)</p> <p>b) Rozhodnutí o spuštění celého procesu (Rada města)</p> <p>c) Ustanovení koordinátora akce (pracovník OŠKSS zodpovědný za koordinaci celého procesu, spolupráci klíčových aktérů, evaluaci)</p> <p>2) Sjednocení školních řádů v oblasti omlouvání žáků</p> <p>Konkrétní formulace do školních řádů</p> <p>a) <i>V případě vážného podezření na zanedbávání školní docházky bude třídní učitel po projednání s vedením školy vyžadovat doplnění jakékoliv omluvenky od rodiče razítkem lékaře (nebo jiným náležitým dokladem – např. úmrtním listem) při každé nepřítomnosti. O této povinnosti bude zákonný zástupce dítěte školou informován doložitelným způsobem. V případě, že zákonný zástupce toto pravidlo nedodrží, nebude nepřítomnost žáka omluvena.</i>⁴</p> <p>b) <i>Vážné podezření na zanedbávání školní docházky vzniká, jsou-li splněny alespoň dvě z následujících situací:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>časté krátkodobé absence (více než 5 dnů v měsíci)</i> <i>Nevěrohodnost podkladů omlouvajících nepřítomnost žáka, především časté a opakované omlouvání absencí nevolností, bolestmi hlavy, rodinnými důvody apod. Nebo časté a opakované absence prodlužující víkend (opakované absence v pátek či pondělí)</i> • <i>absence v rozsahu 25% a více hodin z celkové pololetní hodinové dotace konkrétního ročníku během školního pololetí</i> • <i>délka absence ohrožující školní úspěšnost⁵</i> • <i>nesoulad mezi diagnózou a obvyklou délkou léčby⁶</i> • <i>porušování léčebného režimu stanoveného lékařem (domácí léčba)⁷</i> <p>c) <i>Zpřísněný režim omlouvání žáka - doplnění omluvenky razítkem lékaře bude vyžadováno půl roku od projednání této povinnosti se zákonným</i></p>

⁴ Škola potřebuje mít doklad o tom, že rodiče věděli o nově nastavených pravidlech, která mohou vést k neuznání jejich omluvenky. Proto je na místě rodiče o tom, že i jednodenní omluvenku je nutné doplnit razítkem od lékaře, a o tom, jaké důsledky bude mít, pokud tak neučiní, informovat na osobní schůzce, ze které je vyhotoven zápis. Schůzka a další partnersky vedená komunikace s rodiči je prvním a nejdůležitějším článkem prevence, a u mnoha rodin bude pravděpodobně sama o sobě stačit, bez nutnosti dalších hrozeb nebo sankcí. Rodiče mají být seznámeni s tím, že zpřísněný režim omlouvání v odůvodněných případech je zákonné a přípustné, a právě tak že je legitimní, když škola z toho, že rodina pravidla nedodrží, vyvodí důsledky. Tímto vyjasněním škola může předejít nařčením z nerovného zacházení nebo přímo z diskriminace. Proto je doporučené pasáž školního řádu o „případech podezření na zanedbávání školní docházky“ doplnit výčtem kritérií, která umožní použití zpřísněného režimu a z něho vyplývající požadavky směrem k rodičům jasně zdůvodnit.

⁵ Na posouzení třídního učitele – výrazné a dlouhodobé zhoršení školního prospěchu, snížení motivace a zájmu o výuku apod.

⁶ Na posouzení třídního učitele – typické příklady: jednodenní nachlazení, dvoudenní angína, a to opakovaně apod.

⁷ V součinnosti s Městskou policií, terénními pracovníky

zástupcem.

- d) Zákonný zástupce žáka je povinen informovat písemně, telefonicky, či osobně, třídního učitele nebo vedení školy o nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka. Nebude-li důvod nepřítomnosti žáka řádně a prokazatelně doložen omluvenkou v žákovské knížce, podepsanou jedním ze zákonných zástupců, ihned po nástupu do školy, bude absence hodnocena jako neomluvená.*
- e) Neomluvenou absenci nad 10 hodin škola nahlašuje orgánu SPO v souvislosti s konáním výchovné komise (2 týdny předem), a to zvláště v případě, pokud rodič se školou nespolupracuje. Dále může škola využít spolupráci s dalšími institucemi a organizacemi, které působí v rámci prevence rizikového chování.*

3) Jednání s pediatry (případně s vedením SPLDD)

Koordinátor akce vede jednání za účelem vysvětlení významu zvláštního režimu omlouvání s relevantními dětskými lékaři a vedením jejich oblastního sdružení. Domlouvá konkrétní praxi potvrzování lékařem s Odborem kontroly MMÚnL, který následně informuje lékaře o tom, že u konkrétního žáka škola vyžaduje lékařské potvrzení k omluvence od zákonného zástupce, včetně pravidla, že lékař neomlouvá zpětně a k razítku tudíž doplňuje i časový údaj, na jaké období omluvenka platí.

Škola má možnost telefonicky si u pediatra ověřit, zda žák vyšetření absolvoval a jaká je předpokládaná délka jeho absence.

Dle § 38 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, dle kterého péče hrazená z veřejného zdravotního pojištění zahrnuje také posudkovou činnost spočívající v posuzování dočasné neschopnosti k práci nebo studiu ošetřujícím lékařem, neboť tato činnost zahrnuje nejen vyšetření pacienta a stanovení jeho diagnózy a léčby, ale také vyvození patřičného závěru (zda pacient je či není dočasně schopen studia) a jeho písemné potvrzení.

4) Ustanovení zodpovědných osob v každé ZŠ, které

- a) vyhodnocují absence za určité období
Pracovník školy jednou měsíčně vyhodnocuje absence žáků za uplynulé období a dle kritérií vymezených výše, aktualizuje seznam žáků zařazených do režimu absence podléhající zpřísněné kontrole. Aktualizovaný seznam odesílá na Oddělení sociálních věcí a anonymizovaný seznam Koordinátorovi akce.
- b) zařazují žáky do zpřísněného režimu, jednají s rodiči (zápis do žákovské knížky, osobní schůzka), sledují žáky v dalším období
Pracovník školy informuje pracovníky Odboru kontroly MMÚ o zařazení dětí do režimu zvláštního omlouvání. Zároveň je v telefonickém/písemném /osobním kontaktu se zákonnými zástupci žáka, kterým nastalou situaci vhodným způsobem vysvětluje, z osobních jednání pořizuje zápis.

V případě, že dojde k další podezřelé absenci žáka zařazeného do režimu absence podléhající zpřísněné kontrole, škola kontaktuje terénního sociálního

pracovníka z Odboru sociálních věcí Magistrátu města, který navštívuje rodinu a zjišťuje kontext záškoláctví.

- c) identifikují příčiny záškoláctví – nabízí doprovodné služby
Pracovník školy, úřadu může o součinnost požádat neziskové organizace, které se věnují sociální práci nebo vzdělávacím a volnočasovým aktivitám (terénní sociální práce, sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi, NZDM, doučování v rodinách apod.)
- d) pravidelně vyhodnocují – spolupracují se zřizovatelem (OŠKSS)
Porady zodpovědných pracovníků škol se zástupcem zřizovatele – evaluace opatření, vyhodnocování počtu absencí, vyhodnocování spolupráce s ostatními aktéry

5) Informační kampaň o změnách

- a) Plošná
Seznámení žáků a jejich rodičů se změnou školních řádů prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek, třídních řádů vyvěšených na vhodných místech, v Městských novinách apod.
- b) Individuální
Prostřednictvím třídních učitelů, asistentů pedagoga, sociálních pracovníků Úřadu, NNO apod. Půjde zejména o rodiny, u kterých již existuje podezření na skryté záškoláctví, rodiny, v kterých se již řešily neomluvené hodiny apod.

6) Spolupráce s Odborem sociálních věcí

Individuální práce s rodinou – rozkrývání kontextu záškoláctví

Terénní sociální pracovník města Ústí nad Labem na podnět školy vyvolává jednání se zákonnými zástupci, příp. vyjíždí na terénní šetření do rodin žáků, jež jsou zařazeni do režimu absence podléhající kontrole a v daný den nejsou ve škole přítomni.

Terénní sociální pracovník zjišťuje zejména následující informace:

- *Byl zastižen zákonný zástupce žáka doma?*
- *Byl zastižen žák doma?*
- *Jaký je důvod žákovi nepřítomnosti?*
- *Navštívil žák lékaře? Může o tom rodič předložit věrohodný dokument, lékařskou zprávu apod.?*
- *Jaká je předpokládaná délka absence?*
- *Terénní sociální pracovník se pokusí u lékaře ověřit, zda v daný den byl u něj žák opravdu na kontrole*

- *Terénní sociální pracovník poučí zákonné zástupce o možných sankcích vyplývajících z neomluvené absence.*

Terénní pracovník informuje školu o tom, zda byly shledány důvody pro vřazení dítěte do evidence SPOD.

Účast ve výchovných komisích

Některé školní řády obsahují postup v případě, že je absence školou klasifikovaná jako neomluvená, přičemž většinou vycházejí z formulací

v metodickém pokynu MŠMT (nad 10 neomluvených hodin svolání výchovné komise, nad 25 hodin nahlášení orgánu SPO). Dosavadní praxi, kdy školy hlásí OSPOD (OK MMÚ) neomluvenou absenci až nad 25 hodin, navrhuje zpřísnit z toho důvodu, že tato hranice už odpovídá spáchání přestupku, takže nelze o skutečné prevenci ani mluvit. To, že škola osloví OSPOD nebo další instituce dříve než v situaci výrazné kumulace neomluvených hodin, jí umožňuje upozornit na nebezpečí zanedbávání školní docházky, včetně dalších projevů rizikového chování. Pracovníci škol si často stěžují, že někteří rodiče vůbec nereagují na výzvy k návštěvě školy. Smyslem tohoto opatření je tedy využít odkazu na sociální odbor jako určité hrozby (čímž by úplně být neměl, ale většina rodičů ze sociálně znevýhodněného prostředí ho tak vnímá, takže je možné na tomto pojetí postavit i negativní motivaci) a zároveň působit preventivně proti zhoršení situace (ve spolupráci s jinými organizacemi (PPP, NNO činné v soc. oblasti nebo vzdělávání), které mohou být školou přizvány k řešení nastalé situace. To platí zvláště v případech, kdy je pobyt dítěte ve škole rodiči vnímán jako problematický nebo rizikový (podezření na šikanu, diskriminaci atd.) Pak zejména je vhodné využít třetí osobu, které rodiče důvěřují, např. sociálního pracovníka z neziskové organizace, jako mediátora komunikace mezi školou a rodinou.

7) Spolupráce s ostatními subjekty

a) MP (příp. asistenti prevence kriminality)

V případě, že strážník městské policie při kontrolní činnosti odhalí dítě nacházející se mimo školu v době školního vyučování, zjistí totožnost dítěte dle ustanovení § 12 a § 13 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, kontaktuje zákonného zástupce dítěte a o skutku sepiše úřední záznam, který předá jak zákonnému zástupci, tak řediteli školy. V případě, že nebude zjištěna totožnost dítěte nebo se nepodaří kontaktovat zákonného zástupce, předají pracovníci Městské policie dítě Policii ČR, která následně kontaktuje orgán SPOD.

b) NNO (TSP, SAS, NZDM, Podpora vzdělávání)

Hlavní role sociálních pracovníků NNO spočívá v tom, vysvětlit celé opatření jejich klientům, a na příkladech demonstrovat jednotlivé kroky a důsledky při nedodržení pravidel. Podobným způsobem by měly nízkoprahové kluby nastavit pravidlo, že programu se nemůže účastnit dítě, které nebylo ve škole a je údajně nemocné. Vymáhání tohoto pravidla však vyžaduje zintenzivnění komunikace mezi zodpovědnými pracovníky škol a pracovníky NZDM. Dětem, které z důvodů časté absence selhávají ve škole, a kterým se zhoršují jejich studijní výsledky, je možné po domluvě s rodinou nabídnout individuální doučování v rodině. Kapacity neziskových organizací jsou ovšem omezené, proto je třeba jejich roli v celém procesu vnímat spíše jako doplňkovou.

termíny harmonogram	<ol style="list-style-type: none"> 1) Rozhodnutí o změně stávající praxe Leden - únor 2015 2) Sjednocení školních řádů v oblasti omlouvání žáků Březen - dubem 2015 3) Jednání s pediatry (případně s vedením SPLDD) březen - červen 2015 4) Ustanovení zodpovědných osob v každé ZŠ červen 2015 5) Informační kampaň o změnách od března 2015 průběžně 6) Spolupráce s Odborem sociálních věcí od března 2015 průběžně 7) Spolupráce s ostatními subjekty od března 2015 průběžně 8) Realizace nové praxe od září 2015 9) Evaluace opatření od ledna 2016 průběžně – na konci každého pololetí
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	Odbor školství, kultury, sportu a sociálních služeb.
Na činnosti spolupracuje	Základní školy, Pediatři, Odbor sociálních věcí, Odbor kontroly, Městská policie, NNO
Počty osob, kterých se opatření týká	Opatření se týká v podstatě všech žáků základních škol, zejména však těch, kteří měli v minulosti neomluvené absence, a u kterých se dají předpokládat i absence skryté. Počty žáků se skrytými absencemi nejsou samozřejmě k dispozici. Počet žáků, kteří měli minimálně jednu neomluvenou absenci ve školním roce 2013/2014 není k dispozici – neviduje se.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Opatření nepředpokládá žádné náklady na realizaci.
Předpokládaná rizika/ Problémová místa	Spolupráce s pediatry – nemožnost sjednocení postupu. Nesjednocení praxe na všech školách zřizovaných městem Ústí nad Labem. Spolupráce s ostatními relevantními subjekty – rozdílné představy o kompetencích.
Indikátory	Počty neomluvených absencí, počty žáků s neomluvenými absencemi, počty omluvených absencí, počty žáků s omluvenými absencemi za pololetí/školní rok -

	v porovnání s roky předešlými.
Způsoby hodnocení kvality / efektivity	Realizuje v půlročních intervalech koordinátor – pracovník OŠKSS, s cílem vyhodnocovat účinnost přijatých opatření (sleduje trendy, navrhuje dílčí změny). Systém prevence zvláště na začátku potřebuje, aby mu zřizovatel vyjadřoval i symbolickou podporu jako součásti místní politiky, za kterou si stojí. Je to důležité kvůli motivaci a důslednosti jak ostatních zúčastněných institucí, tak samotných rodičů.

Opatření II. - Školní kluby

Školní kluby jsou jednou z možností jak zajišťovat využití volného času žáků, a to především formou zájmového vzdělávání. Důležitým faktorem je možnost zapojení rodičů žáků do práce školních klubů.

Potřeby	<p>Mnohým žákům ZŠ nejsou schopny rodiny poskytnout dostatečnou podporu při mimoškolní přípravě. Kvalitní a soustředěná podpora dítěte je pro úspěšné absolvování ZŠ a následné úspěšné vzdělávací i profesní kariéry naprosto klíčová. Rodiče mají různé zkušenosti se vzdělávacími institucemi a úroveň pomoci, kterou svým dětem při mimoškolní přípravě rodiny poskytují, ovlivňuje specifické prostředí a zkušenosti rodičů (období školní docházky a studia, dosažené vzdělání, jazyková bariéra apod.) Rodina a škola jsou pro dítě hlavními výchovnými činiteli. Spolupráce mezi učiteli a rodiči se stává vzorem chování pro dítě. Stejně tak dítě kopíruje vzorce chování svých rodičů, kterými vyjadřují svůj postoj ke vzdělání. Škola by se měla stát místem, kde rodič může vést s pedagogickými pracovníky otevřený dialog týkající se vzdělání dítěte, a v kterém se může do vzdělávacích aktivit zapojit.</p> <p>Kvůli absenci kompetencí potřebných k poskytování dostatečné podpory při mimoškolní přípravě dítěte by měly být při školách zřízeny kluby, v kterých by měli žáci možnost do hloubky pochopit aktuálně probíranou látku. Příprava v těchto klubech by částečně nahrazovala domácí mimoškolní přípravu. ZŠ disponují volnými místnostmi, kde by se skupiny žáků jednotlivých ročníků mohli scházet se svými pedagogy a tam se věnovat problematickým oblastem učiva.</p> <p>Je potřeba vytvořit novou platformu, kde se mohou setkávat rodiče společně s učiteli i dětmi a vést příjemný a otevřený dialog týkající se návrhů opatření, které by zlepšilo žákovo působení na škole. Ozdravilo by se tímto krokem klima školy a tato instituce by přestala být pro mnohé rodiče místem, které neradi navštěvují.</p>
Současný stav	<p>V současnosti tuto nastavbu, myšleno podpora žáků při přípravě na vyučování, poskytují učitelé dobrovolně nad rámec svých povinností. V mnoha případech nabízejí učitelé žákům svůj volný čas a vysvětlují probranou látku, či se vracejí zpět zásadním, či obtížnějším oblastem učiva. Absentuje zde intenzivnější spolupráce s rodičem. Zároveň jsou na některých školách, vzhledem k současné naplněnosti, volné prostory, vhodné k realizaci této aktivity.</p> <p>Podporu mimoškolního vzdělávání poskytuje také služba Individuální doučování v rodinách, která také nepočítá s tak intenzivním kontaktem rodiče a školy.</p> <p>S rodiči tzv. „problémových žáků“ je třeba intenzivně pracovat. Pro tyto rodiče, kteří nezdědka kdy pocházejí ze sociálně vyloučeného prostředí, je často škola místem, které je konfliktní, protože do školy dochází pouze ve chvíli, kdy má dítě výchovný či prospěchový problém. Na takovéto konfliktní situace jsou tyto rodiče celkem zvyklí (úřad, zaměstnání apod.) a často se stává, že se na schůzku přicházejí pouze pohádat, či nepřijdou vůbec.</p>

<p>Cílový stav</p>	<p>Fundraiser vyhledá takové dotační výzvy, které by mohly vznik školních klubů podpořit (náklady na mzdová ohodnocení, nákup vybavení školních klubů apod.) Na relevantních ZŠ bude vždy jeden pracovník, který bude koordinovat školní kluby, které budou při ZŠ fungovat. Tento pracovník bude komunikovat s třídními učiteli (ti budou doporučovat své žáky do klubů), koordinovat studenty při souvislé praxi z PF UJEP (ti budou zodpovídat za přípravu a realizaci vzdělávacích aktivit klubu), komunikovat s rodiči, či zástupci rodičů a připravovat společné veřejné aktivity rodičů a školy.</p> <p>Vedení jednotlivých vzdělávacích aktivit budou vést studenti PF UJEP, kteří budou tímto plnit svou souvislou praxi. S Centrem pedagogické praxe UJEP se vyjednávají podmínky, za kterých by tato aktivita byla uznána jako možnost souvislé praxe. Praktikanti budou náplň jednotlivých hodin konzultovat s třídními a jinými učiteli konkrétních tříd.</p> <p>Klub bude k dispozici malé skupině 5 dětí ze stejné třídy (popřípadě stejného ročníku.) V klubu si budou podpoření žáci prohlubovat znalosti aktuálně probíraného učiva a rozvíjet znalosti, které jsou k pochopení současné látky zapotřebí. Klub bude otevřen 2x-3x týdně.</p> <p>Do aktivit klubu budou zapojeni také rodiče. Těm budou žáci prezentovat svůj pokrok a rodič bude mít možnost blíže se seznámit s oblastmi učiva, které se ve škole probíhá.</p> <p>Před začátkem aktivit klubu budou mít rodiče možnost individuálně konzultovat s třídním učitelem dítěte o možnostech opatření, které by mohly ovlivnit úspěšnost dítěte. Těchto konzultací by se mělo zúčastňovat i dítě. Konstruktivní dialog, v kterém učitel respektuje postavení učitele (a naopak), pomáhá dítěti přivlastňovat si vzorce chování, které posléze upravují jeho i rodičův přístup ke vzdělání. Pozitivním hodnocením a vstřícným navrhováním vzdělávacích a výchovných opatření se postupně uvolňuje napětí mezi učitelem a rodičem a celkově přispívá ke zlepšení klimatu ve škole. Tyto setkávání ne zcela nahrazují klasické třídní schůzky. Spíše dávají možnost rodičům více se zapojit do aktivit školy a více pozitivně působit na vzdělávací dráhu dítěte.</p> <p>Nástrojem pro zapojování rodičů mohou být také společné projekty rodičů a učitelů. Například formou veřejných akcí pro všechny rodiče a žáky ZŠ. Na plánování i realizaci by se měli zásadním způsobem podílet právě rodiče. Rodiče sami se také podílí na oslovování ostatních rodičů a zvou je na společné akce. Oslovují je přímo před školou, kde rodiče čekají na své děti a v lokalitě, kde rodiny bydlí.</p> <p>Pracovník, školy, který zodpovídá za provoz klubů, se snaží spolu s již zapojenými rodiči vyhledávat ty rodiče, s kterými škola obtížně komunikuje. Vyhledává je v lokalitách, kde rodiny bydlí a snaží se je do společných aktivit zapojovat.</p>
<p>Akce pro zavedení</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Monitoring dotačních výzev 2) Oslovení relevantních ZŠ 3) Vyjednávání s CPP UJEP 4) Zavedení školních klubů na spolupracujících ZŠ <p>Monitoring aktivit školních klubů jednotlivých ZŠ a společných aktivit</p>

	rodičů a školy
Termíny Harmonogram	<ol style="list-style-type: none"> 1) Monitoring dotačních výzev (od jara 2014) 2) Oslovení relevantních ZŠ (jaro 2014) 3) Vyjednávání s CPP UJEP (jaro 2014) 4) Zavedení školních klubů na spolupracujících ZŠ (dle získání finančních prostředků) 5) Monitoring aktivit školních klubů jednotlivých ZŠ a společných aktivit rodičů a školy (průběžně)
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	Relevantní základní školy
Na činnosti spolupracuje	Centrum pedagogické praxe UJEP
Počty osob, kterých se opatření týká	Počet podpořených osob bude záviset na počtu spolupracujících ZŠ a počtu klubů, které jednotlivé ZŠ zavedou.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Jednorázová investice 100.000,- Kč/školní klub, 50.000,- Kč ročně/klub
Předpokládaná rizika / Problémová místa	<p>Nevypsání vhodných dotačních výzev</p> <p>Neúspěšná vyjednávání s CPP UJEP</p> <p>Nezájem rodičů o zapojení se do aktivit školy</p>
Indikátory	<p>Počet založených školních klubů</p> <p>Počet žáků, kteří klub navštěvují</p> <p>Počet zapojených studentů UJEP</p>
Způsoby hodnocení kvality / efektivity	<p>Počet podpořených osob (žák, rodič)</p> <p>Počet individuálních konzultací na úrovni učitel-rodič-žák</p> <p>Počet společných aktivit rodičů a školy</p>

Opatření III. – Rodiče – nečekaní spojenci

Opatření je zaměřeno na vytvoření mechanismu, který umožní včasné odhalení a efektivní řešení problémů ve spolupráci školy a rodiny, které mohou mít základ v sociálním handicapu prostředí, ze kterého dítě pochází. Jedná se o soubor metodik a postupů, které škola může aplikovat v závislosti na charakteru a obtížnosti řešeného problému. Cílem je nastavit systém komunikace a spolupráce s rodinou tak, aby se vytvořilo příznivé prostředí, ve kterém se obě strany, tedy jak škola, tak rodič a případně další přízvaní partneři cítí bezpečně, ale zároveň jsou si vědomi své role a zodpovědnosti za hledání a nalézání řešení, které bude v nejlepším zájmu dítěte.

Potřeby	<p>Velká část odpovědnosti za školní úspěšnost dítěte leží na rodičích. Pro dostatečné plnění těchto rodičovských povinností školy vyžadují od rodičů maximální možnou míru kooperace. Je potřeba, aby se škola stala pro rodiče co nejvíce pozitivním místem, kterého se rodiče nebudou bát a budou při obtížných situacích ve vzdělávacím či výchovném procesu hledat cestu do školy sami. Rozvíjením partnerského dialogu mezi rodičem a školou se zlepšuje nejen kvalita dětí, ale i vlastní provoz školy. Tato snaha je také prevencí často negativních projevů rodičů při konzultacích o výchovných a vzdělávacích problémech dítěte. Škola by se měla stát místem, které je otevřené nápadům rodičů a samo také iniciativu rodičů podněcuje. Dobrá spolupráce školy a rodiny může být také důležitým vzorem pro chování dítěte.</p>
Současný stav	<p>Pro mnoho rodičů je škola místem, z kterého mají strach. Místem, kde se řeší pouze problémy. Rodiče nedocházejí na třídní schůzky a se školami ani po vyzvání nekomunikují.</p> <p>Školy si neví rady s tím, jak rodiče přimět se školou spolupracovat a podílet se na školních aktivitách.</p> <p>Rodiče se neorientují v prostorách školy, ve školním řádu i harmonogramu školního roku. Neorientují se také v současných vzdělávacích metodách a způsobech výuky a hodnocení.</p> <p>Školy mají nastavené mechanismy, které používají pro předávání informací rodičům i cesty, kterými rodiče kontaktuje, když je třeba. Ne všechny školy ovšem postupují stejně a mají tudíž i různou úspěšnost při komunikaci s rodiči. Školy působící v tzv. sociálně vyloučených lokalitách to mají ztížené také kulturní odlišností rodičů a jejich nízkým vzděláním. Škola není místem, které by pozitivně působilo na rodiče svých žáků a na mnoho rodičů působí spíše represivně. Tímto chovají rodiče k vzdělávacím institucím malý respekt a často jim ani nepřisuzují velkou důležitost.</p>
Cílový stav	<p>Školy mají sjednocený postup pro vytváření postupů pro komunikaci s rodinami. Sdílejí své zkušenosti s aplikací těchto postupů na pravidelném setkávání.</p> <p>Škola má více možností, kterými může komunikovat s rodinami. Trpělivě buduje partnerský dialog s rodičem a prohlubuje důvěru rodiče v instituci. Školy jsou iniciátorem všech komunikačních pokusů (úvodní setkání rodičů a pracovníků školy před začátkem školního roku, individuální konzultace s rodičem i žákem,</p>

akce pro rodiče a žáky apod.)

Škola se více snaží zapojit rodiče do aktivit škol a podporuje rodiče při plánování a realizaci vlastních malých projektů. Rodiny otevřené škole více podporují vzdělání dítěte a mají větší respekt k instituci i jejím pracovníkům. Vzájemný respekt při komunikaci dává dítěti dobrý příklad a upravuje tím žákovo vnímání vzdělání (a potažmo školy) jako hodnotného a důležitého aspektu žákova života.

Škola má vytvořené efektivní mechanismy, pro řešení případných krizových situací.

Opatření je zaměřeno na vytvoření mechanismu, který umožní včasné odhalení a efektivní řešení problémů ve spolupráci školy a rodiny, které mohou mít základ v sociálním handicapu prostředí, ze kterého dítě pochází. Jedná se o soubor metodik a postupů, které škola může aplikovat v závislosti na charakteru a obtížnosti řešeného problému. Cílem je nastavit systém komunikace a spolupráce s rodinou tak, aby se vytvořilo příznivé prostředí, ve kterém se obě strany, tedy jak škola, tak rodič a případně další přízvaní partneři cítí bezpečně, ale zároveň jsou si vědomi své role a zodpovědnosti za hledání a nalézání řešení, které bude v nejlepším zájmu dítěte.

Opatření pomáhá vytvoření atmosféry, která podporuje důvěru mezi pedagogy a rodiči. Nejprve je třeba zajistit, aby škola byla pro své partnery dostatečně čitelnou organizací a dávala o sobě vědět to, co rodiče potřebují. Škola také může rodičům poskytnout zázemí pro jejich další vzdělávání či profesní rozvoj, stejně jako umožnit sdružování a setkávání rodičů. Styl práce a komunikace, které škola vůči rodiči aplikuje, určují zásadním způsobem i možnosti jeho budoucí spolupráce se školou. Často se stává, že informace nejsou dostatečně využívány kvůli špatnému umístění zdroje. Platforma komunikace a spolupráce školy s rodiči by měla zahrnovat formální i neformální setkávání rodičů a zaměstnanců školy (včetně vedení), funkční a pravidelně využívané obousměrné informační kanály a také postupy na zvyšování kompetencí rodičů pro spolupráci se školou.

Namísto „klasických“ třídních schůzek se na některých školách stává běžnou praxí model schůzek učitel–rodič–žák. Zejména pro sociálně znevýhodněné děti je takový způsob hodnocení jejich výkonu ve škole, předávání informací a zpětné vazby mezi školou a rodiči velmi přínosný. Vztah mezi učitelem a rodinou se stává důvěrnějším a z pozitivně vedeného dialogu mezi učitelem a rodičem si dítě posléze bere dobrý příklad.

K podpoře dobrého vztahu rodiny a školy zejména přispívají:

- Informační materiály o základních pravidlech a formách komunikace a spolupráce školy a rodičů;
- příručky o škole, ve kterých lze najít vše o jejím vzdělávacím programu, systému hodnocení a dalších aspektech života školy;
- dny otevřených dveří;
- konference rodičů a pedagogů;
- návštěvy pracovníků školy v rodinách;
- zapojování rodičů do výuky a poradenství;
- telefonické kontaktování rodičů;

- zřizování poradenských center pro rodiče;
- neformální společenská setkání;
- zvláštní programy pro rodiče a děti.

V první řadě musí mít škola jasně vydefinováno, co všechno by o sobě měla dát rodiči vědět, aby měl adekvátní informace o tom, co se ve výuce a v životě školy děje. Základní složkou tohoto systému jsou tzv. „příručky pro rodiče“, které jim mají umožnit lépe pochopit vzdělávací strategii školy a pochopit roli, která od nich bude v souvislosti se vzděláváním jejich dětí vyžadována. Tyto informační příručky, rozdávané všem rodičům po nástupu jejich dítěte do školy (ne pouze v přípravných a prvních ročnících), začínají úvodním slovem ředitele, který vysvětlí důležitost tohoto dokumentu a zároveň přímo vyzývá rodiče k zapojení do dění ve škole. Na poslední straně pak rodič na speciálním listu („formuláři“) svým podpisem, příp. i podpisem svého dítěte potvrdí, že příručku důkladně prostudoval a rozumí všem požadavkům, pravidlům a zásadám potřebným pro úspěšné fungování školy. Tento formulář musí být škole doručen vyplněný do čtyř týdnů po nástupu dítěte do školy. Rodič může mít kvůli jazykovým handicapům problém s porozuměním textu. Příručka rodiče seznamuje se vzdělávací filozofií školy a jejími vzdělávacími a výchovnými cíli, popisuje organizační členění školy s jasně definovanými úkoly jednotlivých složek (s čím se obracet na ředitele, jak se zapojit do aktivit sdružení rodičů atd.). Jsou zde popsána všechna pravidla a předpisy, včetně návodu, jak řešit krizové záležitosti, stejně jako pravidla pro telefonní kontakt se školou. Nejpodstatnější část dokumentu tvoří důkladný, ale čitelně zpracovaný popis vzdělávacího programu na jednotlivých stupních školy, včetně používaných metod výuky, kritérií hodnocení a pravidel pro zadávání a zpracovávání domácích úkolů. Informace uvedené v příručce škola také zveřejní na svých webových stránkách.

Na co klást důraz:

Rodič musí být přátelsky oslovován již při vstupu do školní budovy. Vztah mezi školou a jejím rodičem je totiž třeba začít budovat hned od první chvíle, kdy jeho dítě vstoupí do školy.

Je nutné vědět, jaké zdroje informací uživatelé (žáci, rodiče, absolventi, veřejnost aj.) využívají a tyto zdroje používat pro předávání informací. Je ovšem možné u určitých skupin vytvořit návyk na používání určitých zdrojů informací, což ovšem nutně bude možné až po jisté době, kterou je dobré si určit, a opět zvolit vhodnou strategii. Mnoho škol zvolilo cestu vzdělávání rodičů v oblasti počítačové gramotnosti a následně pak můžou efektivním způsobem využívat jako komunikační nástroj internet. Je ovšem důležité si uvědomit, že řada rodičů nebude schopná být ve spojení se školou přes techniku (mobil, internet) a je potřeba nabízet i tradiční možnosti kontaktu – osobní návštěvy. Proto je potřeba, aby každý pedagogický pracovník školy informoval rodiče o svých konzultačních hodinách a možnostech návštěv. Škola by měla také pravidelně zjišťovat potřeby rodičů (během pravidelných i nepravidelných setkání, formou papírových dotazníků, anketami na svých webových stránkách apod.) Stává se např. to, že se rodiče nemohou aktivně zapojit do dění ve škole, kvůli tomu, že jim nevyhovuje časový

	harmonogram aj.
Akce pro zavedení	<ul style="list-style-type: none"> • Škola má vytvořenu příručku pro rodiče, která podává základní informace o možnostech komunikace se školou a vyhledání případné podpory pro řešení jejich problémů či potřeb spojených s výukou jejich dětí. • Jsou vyhrazeny hodiny, ve kterých mohou rodiče škole sdělit své potřeby, na které je pak příslušnými pracovníky, pověřenými vedením školy, hledáno adekvátní řešení. Nicméně v případě rodičů, kteří nemají hlubší zájem o spolupráci se školou, či dokonce o podporu svých dětí, je třeba, aby škola takové setkání sama iniciovala, protože takový rodič málokdy přijde z vlastní vůle. • Jsou realizována pravidelná individuální i skupinová setkání rodičů, která mají definován svůj cíl. Setkání mohou mít také nepravidelný charakter, když je třeba. Tyto činnosti koordinuje výchovný poradce či sociální pedagog a třídní učitel. • V pravidelných intervalech je realizováno mapování potřeb a názorů rodičů ve formě dotazníků. • Školy umožňují rodičům využít alternativu ke klasickým třídním schůzkám. • Škola podporuje rodiče při plánování a realizaci vlastních projektů a aktivit.
Termíny Harmonogram	<p>Přípravné práce ihned.</p> <p>Realizace od školního roku 2015/2016</p>
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	Základní školy
Na činnosti spolupracuje	Odbor školství, kultury, sportu a sociálních služeb
Počty osob, kterých se opatření týká	Všichni žáci základních škol a jejich zákonní zástupci.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Opatření nepředpokládá žádné náklady na realizaci.

Předpokládaná rizika / Problémová místa	Nedostatečná podpora zřizovatele při snaze o zavedení opatření. Nezájem škol o zavedení opatření. Nezájem rodičů o zapojení se do aktivit školy
Indikátory	Počty realizovaných individuálních setkání s rodiči, počty realizovaných dotazníkových šetření
Způsoby hodnocení kvality / efektivity	V rámci platformy setkávání škol.

DOPROVODNÉ SLUŽBY

Bariér, které mnohdy brání dětem ohroženým sociální exkluzí v dosažení lepšího vzdělání, je mnoho. Velký počet lidí tísňící se na malém prostoru, časté návštěvy či hluk z okolí a tedy neexistence vhodného místa pro učení, rozporuplné vnímání hodnoty vzdělání ze strany rodičů a tedy malá motivace k podpoře dokončení studia, finanční situace rodin, neabsolvování předškolní přípravy, tlak na zajištění příjmu pro rodinu apod. Hlavním úkolem následujících dvou opatření je udržení žáků na běžných základních školách a jejich podpora pro úspěšné dokončení sekundárního vzdělávání, a to vždy za spolupráce s rodiči těchto žáků.

Opatření I. - Podpora vzdělávání: Individuální doučování v rodinách

Potřeby	<p>Kvalita mimoškolní přípravy žáka ZŠ je v jistém smyslu rozhodujícím faktorem, který značně ovlivňuje úspěšnost žákovy další vzdělávací kariéry a potažmo i té pracovní. Zodpovědnost za tuto činnost nepřebírá pouze dítě, ale především jeho rodiče. Mnoho rodičů ovšem nemůže svým dětem z různých důvodů poskytnout dostatečnou podporu pro kvalitní mimoškolní přípravu. Z vypracované analýzy (Zhodnocení současné situace prevence předčasného ukončování školní docházky, říjen 2013) vyplývá, že dítě často kopíruje vzdělávací a profesní dráhu svých rodičů. U žáků, jejichž rodiče mají dosažené nejvyšší dosažené vzdělání základní, lze častěji sledovat horší prospěch a zvýšenou absenci. Rodiče s nízkým vzděláním postrádají kompetence a znalosti potřebné k dostatečné podpoře svých dětí při studiu.</p> <p>Vzhledem k tomu, že se učitelům ZŠ spíše nedostává při práci podpory (asistenti pedagoga, školní psychologové apod.), je individuální práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami velmi složitá a často pro ni není prostor. Individuální doučování v rodinách supluje tuto chybějící individuální práci s žákem a nabízí dlouhodobější intenzivní podporu jak pro dítě, tak i pro rodiče.</p> <p>Rodič se v této činnosti stává aktivním partnerem doučujícího. Ten postupně předává rodiči vzdělávací kompetence (tzv. pedagogizuje rodinné prostředí) tak, aby svou činnost v rodině mohl co nejdříve ukončit a aby rodič, který je v rodině zodpovědný za vzdělání dětí, mohl v budoucnu samostatně a kvalitněji poskytnout dítěti podporu při mimoškolní přípravě.</p>
Současný stav	<p>Program Individuálního doučování v rodinách byl v rámci projektu Prevent prezentován jako dobrá praxe města Ústí n. L. v oblasti prevence předčasného ukončování sekundárního vzdělávání. Této aktivitě se ve městě věnují pouze neziskové organizace. V této formě zejména Člověk v tísni, o. p. s. – pobočka Ústí nad Labem. Podporu žákům ZŠ poskytovali v odlišné a omezené formě také Oblastní Charita Ústí nad Labem a Poradna pro občanství, občanská a lidská práva. Kapacita těchto organizací je velmi omezená, a proto je také nízký počet podpořených rodin (nanejvýše 20 – 30 rodin). Kapacity programu Podpory vzdělávání (individuální doučování v rodinách) neziskových organizací jsou závislé na počtu dobrovolníků, kteří se rekrutují především z místní univerzity</p>

	<p>(budoucí učitelé a sociální pracovníci).</p> <p>Poptávka po této službě je vysoká. Tu lze registrovat jak ze strany rodičů, tak hlavně ze strany ZŠ, které se službou již mají dobré zkušenosti. Proto se členové pracovní skupiny Prevent (jejímiž členy jsou i ředitelé vybraných ZŠ) rozhodli doporučit tuto stávající dobrou praxi zahrnout do navrhovaných opatření.</p> <p>Samotné ZŠ a jejich pracovníci se snaží svým žákům poskytnout alespoň nějakou podporu při přípravě na vyučování a spousta učitelů nabízí dětem svůj volný čas a po vyučování se společně věnují aktuálně probírané látce. Učitelé to ovšem dělají nad rámec svých povinností. Tato forma podpory ovšem nepůsobí přímo na rodiče, kteří zůstávají nadále neschopní samostatně tuto pomoc dítěti poskytnout.</p>
Cílový stav	<p>Město Ústí nad Labem podporuje program Individuálního doučování a organizace, které ho realizují. Každá organizace, která se věnuje Podpoře vzdělávání má k dispozici koordinátora této aktivity (na 1,0 úvazku je schopen koordinovat a spolupracovat s 20 žáky a jejich rodiči a školami), který komunikuje s vedením ústeckých základních škol a s jejich pedagogickými a výchovnými pracovníky. Koordinátoři programu jsou v kontaktu s pracovníkem OŠKSS, s fundraiserem při hledání vhodných dotačních výzev, s pracovníky OSPOD, kteří mohou doporučit vhodné uchazeče do programu a v případě potřeby se účastní platformy pro setkávání škol. Komunikuje s Centrem pedagogické praxe UJEP a vyjednává podmínky uznatelné pedagogické praxe studentů pedagogických oborů v tomto programu. Vede tým dobrovolníků a praktikantů z řad studentů UJEP, případně jiných škol.</p>
Akce pro zavedení	<ol style="list-style-type: none"> 1) Monitoring potřeb jednotlivých ZŠ 2) Spolupráce s Fundraiserem při přípravách projektových žádostí 3) Spolupráce s Centrem pedagogické praxe UJEP 4) Spolupráce s OSPOD 5) Účast na Platformě pro setkávání škol. 6) Realizace aktivity Podpora vzdělávání
Termíny Harmonogram	<ol style="list-style-type: none"> 1) Monitoring potřeb jednotlivých ZŠ (od jara 2015) 2) Spolupráce s Fundraiserem při přípravách projektových žádostí (od jara 2015 průběžně) 3) Spolupráce s Centrem pedagogické praxe UJEP (od jara 2015 průběžně) 4) Spolupráce s OSPOD (od léta 2015 průběžně) 5) Účast na Platformě pro setkávání škol (od září 2015 průběžně) 6) Realizace aktivity Podpora vzdělávání (od září 2015 průběžně)
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	NNO

Na činnosti spolupracuje	Základní školy, OSPOD, OŠKSS, Centrum pedagogické praxe UJEP
Počty osob, kterých se opatření týká	60 osob/koordinátor. Opatření se týká těch žáků a jejich rodičů, které na základě dlouhodobějšího pozorování vyberou třídní učitelé a výchovní poradci jednotlivých ZŠ.
Předpokládaný rozpočet na činnost	450.000,- Kč/rok
Předpokládaná rizika / Problémová místa	Nevypsání vhodných dotačních výzev Neúspěšná vyjednávání s CPP UJEP
Indikátory	Počet podpořených osob (žák, rodiče).
Způsoby hodnocení kvality / efektivity	Zpětná vazba zaměstnanců škol v podobě pravidelných evaluačních dotazníků

Opatření II. - Retrostipendia

Potřeby	<p>Otázka motivace mladých lidí k úspěšnému dokončení středoškolského studia a motivace jejich rodičů podporovat své děti při studiu je v ústeckém regionu, který je zasažen vysokou mírou nezaměstnanosti a je zde obtížné nalézt volná pracovní místa, velmi problematická. Fenomén předčasného ukončování sekundárního vzdělávání se týká především těch studentů, jejichž rodiče mají sami nízké vzdělání (nejvyšší dosažené vzdělání je základní) a jsou dlouhodobě nezaměstnaní právě kvůli své nízké kvalitaci. Z vypracované analýzy (Zhodnocení současné situace prevence předčasného ukončování školní docházky, říjen 2013) vyplývá především to, že děti mají velmi často obdobnou vzdělávací a profesní kariéru jako jejich rodiče. Dlouhodobě nezaměstnaní rodiče velmi často rezignují na neustálé hledání stálého zaměstnání a neshledávají co nejvyšší dosažené vzdělání za hodnotu, která by mohla jejich dětem pohyb na trhu práce usnadnit. Z analýzy také vyplývá to, že velká část studentů, která své studium na SŠ ukončila předčasně, uvedla jako důvod předčasného ukončení studia snahu o finanční pomoc rodině či snahu o finanční samostatnost. Dlouhodobě nezaměstnaným rodičům s nízkým vzděláním chybí schopnost dlouhodobého plánování a fixují se především na uspokojení aktuálních potřeb. Dalším důvodem pro finanční podporu studentů pocházejících z podobného prostředí je také finanční náročnost studia na SŠ (zejména náklady kryjící nákup učebnic a pomůcek pro praktický výcvik). Střední školy mají ze zákona povinnost zajistit pro studenty tyto pomůcky (učebnice), jejichž rodiče pobírají dávky HN (§ 27 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb.), ale často se stává, že tuto povinnost neplní. Studenti s finančním handicapem mají proto menší šanci na úspěšné dokončení studia.</p>
Současný stav	<p>Program prospěchových retrostipendií byl prezentován jako dobrá praxe města Ústí n. L. v oblasti prevence předčasného ukončování sekundárního vzdělávání. Vybraní studenti prvních ročníků SŠ (příp. žáci posledního ročníku ZŠ) plní po celý ročník podmínky (dobrý prospěch, nízká omluvená absence, nulová neomluvená absence, měsíční slovní hodnocení uplynulého měsíce) a následně jsou finančně podporováni až v následujícím ročníku, kdy musí plnit tytéž podmínky. Finanční prostředky, které stipendista obdrží, jsou účelově vázané a mají sloužit především k pokrytí nákladů spojených se vzděláním (učebnice, pomůcky na praktický výcvik apod.) či na tzv. finanční stabilizaci rodiny (platby za nájem, poskytnuté energie apod.) Částka, kterou může stipendista během jednoho školního roku, při plnění podmínek, obdržet je 12.000,- (tato částka je rozdělena do 11 splátek). Individuálně se stipendisty pracuje určený pracovník NNO a ten kontroluje plnění podmínek, komunikuje se školami, a příležitostně pomáhá podpořeným studentům s mimoškolní přípravou. Kapacita programu je omezená vzhledem k omezenému rozpočtu nadace, která prostředky poskytuje. Za školní rok 2013/2014 bylo podpořeno 21 studentů ústeckých SŠ. Celý program je financován soukromým sektorem.</p> <p>Stipendijní programy fungují také na některých středních školách (např. SŠST Čelakovského 5). Avšak žádnou plošnou finanční podporu středoškolských studentů registrovat nelze.</p>

<p>Cílový stav</p>	<p>Město Ústí nad Labem podporuje program Retrostipendií a organizace, které ho realizují. Každá organizace, která se věnuje programu Retrostipendií má k dispozici koordinátora této aktivity na adekvátní pracovní úvazek v závislosti na počtu udělených stipendií (pracovník na 1,0 úvazku je schopen koordinovat a spolupracovat se 100 stipendisty a jejich školami). Komunikuje s vedením ústeckých základních a středních škol a s jejich pedagogickými a výchovnými pracovníky. Koordinátor stipendijního programu je v úzkém kontaktu také s fundraiserem při hledání vhodných dotačních výzev, příp. při komunikaci s privátním sektorem, za účelem podpory stipendijního programu, s pracovníkem OŠKSS, s koordinátorem Podpory vzdělávání a OSPOD, kteří mohou doporučit vhodné uchazeče do programu.</p> <p>Retrostipendium je určeno studentům, kteří i přes ne zcela ideální rodinné dispozice najdou motivaci se vyučit nebo studovat střední školu jakéhokoliv typu (maturitní i nematuritní obory) a mají ke studiu poctivý přístup. Mezi podmínky zařazení do stipendijního programu patří zejména dobrá docházka do školy, slušný prospěch a bezproblémové chování. Základní podmínkou také je, aby nejvyšší dokončené vzdělání alespoň jednoho z rodičů dítěte nebylo vyšší než základní. Tato podmínka zajišťuje směřování stipendia zvolené cílové skupině – tedy dětem, u kterých lze očekávat, že se jim v rodině nemusí dostávat dostatečné podpory ke studiu.</p> <p>Po přihlášení do programu v 9. třídě ZŠ nebo v pololetí 1. ročníku střední školy či učiliště je zkontrolováno formální splnění vstupních podmínek a žák/student je přijat do stipendijního programu. Stipendium je vypláceno s koncem prvního ročníku učiliště či střední školy, a to pokud jsou dále v každém pololetí splněny podmínky pro pokračování účasti ve stipendijním programu, mezi které patří i spolupráce s koordinátorem retrosipendií. Pokud v prvním ročníku učiliště či střední školy splní přijatý účastník programu podmínky pro vyplacení stipendia, jsou mu (resp. jeho zákonnému zástupci) po doručení kopie vysvědčení z prvního ročníku vyplaceny 2 000 Kč. Následně počínaje dalším školním rokem (od září) je vyplácen 1 000 Kč měsíčně. Stipendium lze pobírat maximálně 2 roky (tzn. po dobu 2. a 3. ročníku).</p> <p>Stipendium není pro rodinu volně použitelný příjem, nýbrž je vypláceno pouze oproti předložení dokladů o platbě za službu či zboží, k jejichž úhradě je stipendium výslovně určeno. Mezi tyto položky patří například školné, školní potřeby, volnočasové aktivity (hudební škola, sportovní kroužek, ...), doprava do školy, nájemné apod. Rodina tak musí při realizaci aktivity aktivně spolupracovat.</p>
<p>Akce pro zavedení</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Spolupráce s Fundraiserem na monitoringu výzev a přípravách projektových žádostí + komunikace s privátním sektorem 2) Spolupráce s OSPOD (výběr potenciálních stipendistů) 3) Komunikace se SŠ a ZŠ (výběr potenciálních stipendistů) 4) Realizace aktivity - výplata stipendií, kontrola plnění podmínek pro výplatu stipendia, komunikace se všemi partnery
<p>Termíny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Spolupráce s Fundraiserem na monitoringu výzev a přípravách

Harmonogram	<p>projektových žádostí + komunikace s privátním sektorem (jaro 2015)</p> <p>2) Spolupráce s OSPOD (výběr potenciálních stipendistů) (léto 2015)</p> <p>3) Komunikace se SŠ a ZŠ (výběr potenciálních stipendistů), (průběžně – dle získání finančních prostředků)</p> <p>4) Realizace aktivity - výplata stipendií, kontrola plnění podmínek pro výplatu stipendia, komunikace se všemi partnery (průběžně – dle získání finančních prostředků)</p>
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	NNO
Na činnosti spolupracuje	Střední školy, Základní školy, OSPOD, OŠKSS
Počty osob, kterých se opatření týká	100 osob. Opatření se týká těch studentů, které doporučí pro přijetí pracovníci OSPOD , výchovní poradci a třídní učitelé jednotlivých SŠ a ZŠ,
Předpokládaný rozpočet na činnost	1.500.000,- / rok
Předpokládaná rizika / Problémová místa	Nevypsání vhodných dotačních výzev Velká „úmrtnost“ podpořených osob (neplnění podmínek pro výplatu stipendia)
Indikátory	Počet podpořených osob. Počet podpořených osob s ukončeným sekundárním vzděláváním.
Způsoby hodnocení kvality / efektivity	Sledování podpořených osob po skončení stipendijní podpory.

Příloha č. 1

Obec jako zřizovatel by měla sledovat a vyhodnocovat kvalitu vzdělávání ve zřizovaných školách a měřit efektivitu vzdělávání škol.

Cílem není srovnávání škol mezi sebou, ale podpora škol, aby připravovaly své žáky tak, aby uspěli v sekundárním vzdělávání a byli tak připraveni na vstup na trh práce.

A) HODNOCENÍ EFEKTIVITY – *obec získává od škol následující informace o:*

- Výsledku vzdělávání žáků, zacílený na vyučovaný předmět z daného ročníku.
- Vyhodnocení úspěchu žáků, měřeném v každém z ročníku dle předmětů.
- Vzdělávací potřeby pedagogických pracovníků.
- Absenci žáků.
- Počet podaných přihlášek na sekundární vzdělávání.
- Počet podaných přihlášek na danou školu a obor v rámci sekundárního vzdělávání.

Ve spolupráci se zřizovatelem sekundárních vzdělávání:

- Počet přijatých žáků do sekundárního vzdělávání z dané školy, u které je obec zřizovatelem.
- Úspěch žáků při přechodu do sekundárního vzdělávání vč. “selhání“ žáků již v počátku tohoto studia.
- Vyhodnocení neúspěchu žáků v rámci sekundárního vzdělávání.

B) NAVAZUJÍCÍ AKTIVITY - *na základě získaných informací obec vyhodnocuje rozsah a formu podpory pro zřizované školy:*

- **Cílená podpora školám;**
 - a) realizace vzdělávacích aktivit zohledňujících výsledky zjištění potřeb ve vzdělávání (např. formou kurzů na míru: podpora učitelů matematiky a českého jazyka – podpora matematických a jazykových kompetencí žáků, odborný mentoring, supervize, atd.).
 - b) vymezení role zřizovatele v procesu vzdělávání a podpora aktivit pro systematizaci vzdělávání; tvorba vzdělávacího programu, který bude přispívat ke zvýšení profesionalizace pedagogických a řídicích pracovníků vč. podpory projektových aktivit obce se zacílením na podporu aktivit pro profesionalizaci škol.

c) Podpora projektových aktivit realizovaných školou prostřednictvím fundraisingové podpory.

- Prostřednictvím odborně vedené **supervize a mentoringu** si pod odborným vedením učitelé sami vyhodnotí, v jaké oblasti potřebují další vzdělávání a odbornou metodickou podporu či navázat spolupráci s dalšími podpůrnými organizacemi.
- Platforma pro **setkávání učitelů** konkrétních skupin žáků – sdílení informací, návaznost v individuálních vzdělávacích plánech, sladování ŠVP škol (zejména mezi základními školami a školami sekundárními) tak, aby na sebe navazovaly, aby ŠVP ZŠ připravily žáky na jejich další vzdělávání a ŠVP OU/SŠ/SOŠ/SOÚ připravoval žáky na aktivní účast na trhu práce, případně pro připravenost na terciální vzdělávání.
- Navázání spolupráce s neziskovými organizacemi a školskými zařízeními s cílem zajištění portfolia aktivit poptávaných školami a možnosti využití služeb realizovaných těmito subjekty.

C) PROČ?

- a. Vysoká nezaměstnanost (mladých lidí) v Ústeckém kraji.
- b. Vysoká míra studentů, kteří nedokončí sekundární vzdělávání.
- c. Nutnost zvýšení udržitelnosti žáku ve vzdělávání.
- d. Vysoká míra zatížení státu na podporu nezaměstnaných osob.
- e. Možnost využití potenciálu pracovního trhu pro tzv. „černá řemesla“.
- f. Zvýšení efektivity vzdělávání.

D) CÍL:

Využít dostupné prostředky pro podporu pedagogických pracovníků ZŠ s návazností na zvýšení úspěšnosti žáků na ve všech typech sekundárního vzdělávání s vyšším podílem motivace a připravenosti na poptávku trhu práce.

E) PODKLADY:

- a. NERV: Vzdělanost

Zrušení jednotných osnov, učebnic, metodických pomůcek a zobecněné zakotvení rámců vzdělávání u mnoha učitelů i ředitelů během posledních let zkomplikovalo orientaci v tom, co je cílem vzdělávání a co jsou jeho očekávané výsledky. Mnoho učitelů se bez adekvátního profesního vedení ocitá bezradných. Hrozí, že bez doprovodných kroků (standardy, jejich monitoring, včasná identifikace problémů,

cílená a vhodně volená opatření, koučing) RVP ještě zvýší již tak fragmentovanou a slabě definovanou zodpovědnost za kvalitu výsledků vzdělávání a dále zvýší nejistotu většiny učitelů, co je vlastně jejich úkolem.

VYBRANÁ DOPORUČENÍ NERV – dobré pro zřizovatele

- a) Zavést systematický monitoring dosahovaných výsledků vzdělávacího systému (gramotnosti a kompetencí) formou relativně malých výběrových šetření obdobných šetření PISA na všech úrovních průchodu vzdělávací soustavou (včetně longitudinálních panelů). Jde o mnohem levnější, rychlejší, méně konfliktní metodu než představuje plošné testování. Získané informace podrobovat rigoróznímu výzkumu usilujícímu o identifikaci kauzálních souvislostí a jdoucím za rámec obyčejných tabulací. Osvětlovat význam výběrových šetření a jejich zjištění řídicí sféře školství na všech úrovních. Šetření umožňují klást složitější úlohy formou úloh s otevřenými odpověďmi, jejichž vyhodnocování je složitější a řada pedagogů to neumí. Možné zkoumat i řadu souvislostí, ovlivňujících faktorů, zjišťovat dosahovanou úroveň i v oblastech, které nejsou předmětem školní výuky, apod.
- b) S využitím diagnostických a monitorovacích nástrojů důkladně analyzovat příčiny špatných výsledků a z toho vycházet při návrhu vhodných cílených opatření. Systematicky využívat pilotní a experimentální techniky ověřování (umožňuje i současný zákon) navržených opatření, politik a programů (pokud nemají dopad pouze při celoplošné implementaci) doplněné adekvátními rámci hodnocení dopadů. To vyžaduje kvalitně vzdělané odborníky pro státní správu v oborech společenskovedních a institucionálních oborech, jak je akcentováno v jiných opatřeních.
- c) Používat princip *no child left behind* nejen pro děti, ale i školy a učitele. Za špatné výsledky v prvním sledu netrestat (zřizovatele školy, ředitele, učitele, žáky), ale primárně identifikovat příčiny (pro školy povinná činnost) a volit vhodné nástroje vedoucí k nápravě.
- d) Podpořit (finančně i koordinačně) identifikaci a sdílení dobré praxe mezi školami (pomoc lepších horším a těm čelícím interním a externím obtížím) a to jak na úrovni ředitelů tak učitelů. Vytvořit mechanismy a formy podpory sdílení nejlepší praxe mezi školami (řediteli a učiteli).
- e) Nástroje stimulace, podpory a usměrňování v oblasti výuky (formy a obsahu) nesmí jít mimo roli ředitele, ale musí je využívat nebo přinejmenším respektovat. Opatření a sledování cílů tedy musí být primárně výsledkem rozhodování ředitelů, kteří k tomu musí mít vytvořeny adekvátní podmínky, nástroje, schopnosti a vnější motivaci.
- f) Srozumitelně popsat kvalitní učitelskou práci (standarty), což by sloužilo učitelům jako vodítko při sebezlepšování a nově definoval jejich úkoly a požadované kompetence. Zavést funkční systém profesního růstu minimalizující formalismus.

- g) Poskytovat ředitelům/učitelům podporu ve formě diferencovaných učebních materiálů, poradenských služeb, diagnostických úloh, pomocného personálu na pomoc v práci s žáky, kteří potřebují specifickou péči. Rozvoj technologií dnes nabízí také e-learning či výukový televizní kanál.
- h) Vyšší nároky na práci učitelů a zvyšování jejich zodpovědnosti za výsledky musí doprovázet růst mezd tak, aby se učitelství stalo konkurenceschopnou profesí na trhu práce i pro schopné.
- i) Výrazným způsobem omezit administrativní zátěž škol a jejich managementu a uvolnit tak prostor pro výraznější roli managementu v oblasti pedagogického vedení, dohledu a koordinace (koučing: motivace učitelů, podpora dobrých přístupů, podpora aktivit mimo vyučování, vytváření atmosféry týmové spolupráce a sounáležitosti – atmosféra školy, apod.).